

ENKELE NIEUWE VINDPLAATSEN VAN *LIMAX MAXIMUS* IN NOORD-HOLLAND

door

H. K. Mienis

De verspreiding van de Grote aardslak *Limax maximus* Linnaeus, 1758, in Nederland is nog steeds onvoldoende bekend. Het verspreidingskaartje zoals gepubliceerd door Gittenberger et al., 1984 (168, kaart 60) vertoont nog veel open plekken, vooral in het oosten en zuiden (Noord-Brabant) van het land. De situatie in Noord-Holland ziet er iets beter uit ofschoon daar ook de kaart nog veel hiaten vertoont. Dit is een euvel waaraan eigenlijk alle verspreidingskaartjes van de naaktslakken lijden, hetgeen waarschijnlijk veroorzaakt wordt door het feit dat veel waarnemers/verzamelaars de naaktslakken links laten liggen. De Grote aardslak is echter één van de weinige naaktslakken die ook door een leek gemakkelijk te herkennen valt. Donkere, bijna melanotische exemplaren kunnen verwisseld worden met de in Nederland vrij zeldzame Zwarte aardslak *Limax cinereoniger* Wolf, 1803. In dergelijke gevallen kan de kleur van de voetzool uitsluitel brengen. Deze zool is namelijk effen licht gekleurd in *Limax maximus*, terwijl deze in *Limax cinereoniger* overlans drie gekleurde banden vertoont: zwart-'wit'-zwart.

Tijdens mijn veel te schaarse bezoeken aan Nederland voer ik meestal ook wat macologisch veldwerk uit vooral in Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal. Dit heeft in het verleden reeds geleid tot de publikatie van diverse nieuwe vindplaatsen in Noord-Holland van de Grote aardslak: Schoorl (Mienis, 1987), Hippolytushoever koog op Wieringen (Mienis, 1992), Z.O.-Beemster, gem. Beemster (Mienis, 1994a), Hoorn (Mienis, 1994b & 1994c) en Edam (Mienis, 1995).

In 1997 en 1998 konden opnieuw zeven nieuwe vindplaatsen geregistreerd worden:

- 117/505: De Beemster, onder schors oude knotwilg t.o. Verloreneind 3, nabij westeinde Zuiderweg, 21-09-1997;
- 125/501: Purmerend, nabij viaduct voor fietsers onder de spoorlijn Purmerend-Zaandam, 20 m oostelijk van de Jaagweg, onder stapel oude dakpannen, 16-11-1997 en 2-10-1998;
- 125/502: Purmerend, kruipend op trottoir van de Hoornselaan/hoek Schipperslaan, 13-09-1998;
- 125/504: Purmerend, kruipend over trottoir van de Ds. Martin Luther Kingweg 43, 27-09-1997;
- 128/503: Kwadijk, gem. Zeevang, Stationsweg, onder vermolmde boomstam in bosje nabij het voormalige stationsgebouw, 13-10-1998;
- 135/498: 'Marken', onder aangespoeld hout aan westzijde v/h loze stuk Markerwaarddijk, 22-09-1998;
- 136/496: Marken, onder stuk hout nabij de nieuwe sluis, paal 27, binnenzijde dijk, 16-10-1998.

Het is zo goed als zeker dat de Grote aardslak ook elders in Noord-Holland heel gewoon voorkomt. De meest geschikte vindplaatsen zijn te vinden in de omgeving van huizen en tuinen: in en nabij regenputjes, putten van meters en afsluitkranen van waterleidingen (vooral in de kleinere dorpen), onder planken in tuinen, in verwilderde bosjes en plantsoenen (vooral onder afval). Op sommige vindplaatsen werd de Grote aardslak door oudere mensen herkend als de zogenaamde kelderslak.

Summary

Several new localities of *Limax maximus* in North-Holland. Seven new localities of *Limax maximus* are recorded for the province of North-Holland. The snails were discovered during fieldwork carried out in the autumns of 1997 and 1998. Most probably the species is widely distributed in that part of the Netherlands, where it lives under anthropogenic conditions.

Geraadpleegde literatuur

- Gittenberger, E., W. Backhuys & T.E.J. Ripken, 1984. De landslakken van Nederland. K.N.N.V., 37: 1-184.
 Mienis, H.K., 1987. Enkele landslakken uit Schoorl. De Kreukel, 23 (6): 78.
 Mienis, H.K., 1992. Enkele waarnemingen betreffende landslakken op Wieringen. De Kreukel, 28 (1): 7-11.

- Mienis, H.K., 1994a. De Wormnaaktslak *Boettgerilla pallens* in de Beemster, Noord-Holland. Corresp.-blad Ned. Malac. Ver., 279: 110-111.
- Mienis, H.K., 1994b. Enkele aanvullende observaties betreffende de landslakken van de Westfriese Omringdijk nabij Hoorn. De Kreukel, 30 (5-6): 67-70.
- Mienis, H.K., 1994c. Nieuwe landslakken op de Westfriese Omringdijk. Het Hoomblad, najaar 1994: 15-17.
- Mienis, H.K., 1995. De Grote aardslak *Limax maximus* in Edam. De Kreukel, 31 (6-7): 78.

Adres van de schrijver:

National Mollusc Collection, Dept. Evolution, Systematics & Ecology, Berman Building,
Hebrew University of Jerusalem, 91904 Jerusalem, Israël